

Itäisen Lahden asukasilta, Monitoimitalo Loisto 6.5.2024

Tilaisuuden tarkoituksena oli esitellä tiiviisti itäisessä Lahdessa ajankohtaisia hankkeita. Esittelyiden jälkeen oli varattu 45 minuuttia aikaa asukkaiden ja suunnittelijoiden keskustelulle. Esitysten tarkempi sisältö kannattaa tarkistaa tilaisuuden esitysmateriaalista, joka löytyy kaupungin verkkosivuilta. Tilaisuuteen osallistui paikan päällä noin 65 ja etänä 10 asukasta.

Tilaisuudessa oli kaupunkiympäristön palvelualueelta paikalla vuorovaikutussuunnittelijat **Ilona Reiniharju** ja **Juuso Heinämäki**, osallisuuskoordinaattori **Tia Mäkinen**, yleiskaava-arkkitehti **Johanna Sääksniemi**, kestävän liikkumisen asiantuntija **Aliisa Heinäaro**, suunnitteluinsinööri **Jarkko Väyrynen**, kaupunkikuva-arkkitehti **Armi Patrikainen**, suunnitteluinsinööri **Riina Puusaari**, aluepäällikkö **Niina Savolainen**, suunnitteluhortonomi **Anniina Saimakoski**,

Sivistyksen palvelualueelta olivat paikalla opetus- ja kasvatusjohtaja **Virve Jämsén** ja palvelupäällikkö **Matti Saarela**.

Esiteltävät aiheet

Tilaisuuden avasi vuorovaikutussuunnittelija Ilona Reiniharju.

Ensimmäisessä esityksessä itäisen kumppanuuspöydän koordinaattori Tia Mäkinen esitteli kumppanuuspöytien toimintaa ja osallistuvan budjetoinnin kuulumisia itäisellä alueella. Vuoden 2024 osbu-hankkeista useimmat ovat nyt suunnittelussa ja myöhemmin toteutuksessa tämän vuoden aikana.

Tämän jälkeen Päijänne-Leaderin Joonas Karhinen esitteli Kymenkäänteeseen melontareitin kunnostussuunnitelmia. Suunnittelu toteutetaan tänä vuonna ja kunnostus toteutetaan todennäköisesti vuosina 2025-2026.

Kolmantena esiintyjänä oli suunnitteluhortonomi Anniina Saimakoski, joka esitteli Nastolan kuntoportaiden suunnitelmia. Puistosuunnitelma on hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa ja portaiden rakennussuunnittelukin on jo valmiina, mutta toteutusta saatetaan lykätä budjettisistä.

Seuraavaksi Johanna Sääksniemi esitteli Lahden suunta -työn kuulumisia. Työ etenee vuonna 2024 hyväksymiskäsittelyyn. Työtä on edistetty vahvassa vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa. Yleiskaavaehdotus on nähtävillä 10.5.-30.6. ja viimeisiä korjausehdotuksia toivotaan virallisina muistutuksina. Suunnitelmia esitellään vielä tarkemmin 16.5. Lahden suunnan omassa asukastilaisuudessa.

Kaupunkisuunnittelun aiheet jatkuivat seuraavaksi Rakokiventien perusparannuksen esittelyllä. Jarkko Väyrynen kertoi suunnitelmista, joita esiteltiin Rakokivessä myös loppuvuodesta 2023. Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi katusuunnitelman talvella 2024 ja hanke toteutetaan 2025. Hankkeen tavoitteena on kehittää Rakokiventien liikenneturvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Suunnitteluinsinööri Riina Puusaari esitteli Nastolan alueen kaavatyökohteita. Edellisvuosilta jatkuu useampi kaavatyö, minkä lisäksi uusia kaavatoita on asemakaavoituksessa käynnistynyt toistakymmentä.

Rakennusvalvonnan kaupunkikuva-arkkitehti Armi Patrikainen kertoi lyhyesti rakentamislain muutoksista. Uusi laki astuu voimaan vuoden 2025 alusta. Asukkaita pyydetään olemaan rohkeasti yhteydessä rakennusvalvontaan kaikissa aiheeseen liittyvissä asioissa.

Tilaisuuden esittelyvaiheen loppuksi Virve Jämsén ja Matti Saarela kertoivat sivistyksen palvelualueen palveluverkkokatsauksen. Itäisessä Lahdessa puhututtaa tällä hetkellä Kirkonkylän koulun tulevaisuus, jonka suhteen päätös tehdään syksyllä 2024. Puheenvuorossa esiteltiin, millaisin perustein tulevia päätöksiä tehdään. Esityksessä selvennettiin lukujen taustaa ja todettiin, että ennusteiden suunta on selvä, lapsien määrä laskee. Kirkonkylän koulu on kunnoltaan käyttöikänsä päässä muutaman vuoden sisällä ilman suurempia toimenpiteitä. Päiväkotien ja koulujen tulevaisuuden tilaratkaisuista ihmisiä huoletti mm. oman koulun menettämisen vaikutus Kirkonkylän elinvoiman hiipumiseen sekä paikallisidentiteettiin. Eniten keskustelua herätti ennusteet tulevista oppilasmääristä ja erot eri laskentatapojen välillä.

Tilaisuuden lopussa oli varattu runsaasti aikaa asukkaiden ja suunnittelijoiden väliselle keskustelulle.

Kysymyksiä ja keskustelua

Joitakin vastauksia on täydennetty muistioon tilaisuuden jälkeen.

Kävelytiestä puuttuu pätkä Lankilasta Ritomäkeen (Teollisuustie). Ulkoilijat joutuvat kulkemaan autotiellä puolen kilometrin matkan.

Teollisuustie on valtion omistama tie ja kuuluu siten Uudenmaan ELY-keskuksen vastuulle. Palautetta valtion teistä voi antaa esimerkiksi palautevayla.fi kautta.

VT12 muuttuu suuremmaksi tieksi. Olisi tärkeää tehdä Villähteelle kunnollinen meluvalli.

Uudenmaan ELY-keskus aloittaa tänä vuonna valtatie 12 Joutjärvi–Uusikylä välin tiesuunnitelman laatimisen. Jo aiemmin laaditussa yleissuunnitelmassa on osoitettu useita meluntorjunnan kohteita ja esitetty alustavia ratkaisuja niiden toteutuksesta.

Tiesuunnitelmassa nämä meluntorjunnan tarpeet ja ratkaisut suunnitellaan tarkemmin. ELY-keskus on tunnistanut, että taajama-asutuksen poikki kulkevan valtatie meluntorjunta on tiesuunnitelmassa iso kokonaisuus.

Oppilasmääräennusteissa on esitetty 11 oppilaan vähenemistä tänä vuonna lapseni luokalle, mutta tiedossa ei ole, että yksikään olisi lähdössä.

Ennuste näyttää suuntaa oppilasmäärän kehitykselle, mutta toteuma näyttää viimeisen tilanteen, jonka perusteella päätöksiä tehdään. Emme oleta, että luokalta häviää oppilaita. Ennuste on vuodelta 2022, jonka jälkeen toteumaa on seurattu. Ennusteen perusteella ei osata sanoa valmistavan opetuksen oppilaista.

Rakokiven ja Kirkonkylän koulujen osalta tilastoissa on eroavaisuuksia. Miten eron voi selittää, jos ennuste ei pidä paikkaansa?

Koulujen omat koulupiirit on yritetty laskea tilastoalueittain. Jos tilastoalueella oppilasmäärä putoaa, niin tilastossa muutos näyttää osuvan Kirkonkylän kouluun. Tilastoista tulisikin tarkkailla koko oppilaiden oppilaaksiottoalueen kokonaisuutta. Ennuste ei osaa myöskään ennakoita toissijaisia oppilaita, joita voi siirtyä kouluihin hakemusten perusteella.

Onko sivistyslautakuntaa johdettu harhaan oppilasmäärästä?

Maahanmuuttajien valmistava opetus ei näy näistä toteutuneista tilastoista. Lautakuntaa ei ole siis johdettu väärin, koska valmistavan opetuksen oppilaat eivät ole perusopetuksen

oppilaita. Lapsia ei unohdeta, sillä seurataan toteumaa perusopetuksen ja valmistavan opetuksen oppilasmääristä. Ennusteista oleellista on nähdä trendi, että lapsimäärät vähenevät.

Kuinka paljon säästöjä syntyy Kirkonkylän koulun muutoksen myötä, kun rakennus kuitenkin jää kaupungille ja koulukyyditkin tuovat lisäkuluja?

Laajemmat laskelmat on vielä tekemättä. Jos perusopetus ei käyttäisi Kirkonkylän koulua, niin ylläpitokustannuksia säästettäisiin vuosittain noin 360 000 euroa. Sen lisäksi täytyy tarkastella muita menoja, kuten henkilöstömenoja, jotka ovat myös riippuvaisia oppilasmääristä.

Tyhjän koulurakennuksen ylläpitokustannukset ovat noin 118 000 euroa vuodessa.

Olisiko ennusteita mahdollista korjata, jos lyhyellä aikavälillä heittoa on reilusti?

Ennusteet tuottavat trenditietoa, sen lisäksi seurataan toteumaa. Järjestelmistä pystytään katsomaan kaikki tähän mennessä syntyneet lapset, eli lapset, jotka ovat jo koulussa ja lapset, jotka ovat alle kouluikäisiä tällä alueella.

Ennakkokysymyksiä

Miten päätös Kirkonkylän koulun lakkauttamisella on vaikuttaa alueen nuorten mahdollisuuksiin saada laadukasta ja saavutettavaa koulutusta omalla kotiseudullaan, kun Rakokiven tilat täynnä? Onko päätöksenteossa otettu riittävästi huomioon paikallisyhteisön vastalauseet ja huolenaiheet koulun lakkauttamisen suhteen?

Kirkonkylän koulun lakkauttamisesta ei ole vielä tehty päätöstä. Kuitenkin jo 2021 hyväksytyssä palveluverkkopäätöksessä on todettu, että kaikki alueen lapset mahtuvat Rakokiven kouluun tulevaisuudessa. Ennen päätöksen tekoa tehdään vaikutusten ennakoarviointi, jossa arvioidaan toimenpiteen vaikutus asiakkaille ja asukkaille, oppilaiden arkeen ja hyvinvointiin, alueen elinvoimaisuuteen ja kehittymiseen, henkilöstöön, organisaatioon ja johtamiseen sekä talouteen.

Rakokiven koulun tilat ovat mitoitettu kolmisarjaisuudelle, joka tarkoittaa 75 oppilasta/ikäryhmä. Tämä tarkastellaan ja lasketaan tarkasti, milloin oppilaat mahtuvat

tiloihin. Lisäksi päätöksen liitteeksi pyydetään lausunnot mm. vanhempainoimikunnalta, oppilailta, nuorisovaltuustolta ja henkilöstöltä.

Mitä vaihtoehtoisia ratkaisuja päätöksentekijät harkitsivat ennen Kirkonkylän koulun lakkauttamista ja miksi ne hylättiin? Kuinka päätös koulun lakkauttamisesta tukee alueen pitkän aikavälin kestävästä kehitystä ja hyvinvointia?

Lakkauttamispäätöstä ei ole vielä tehty. Esitys Kirkonkylän toiminnan lakkaamisesta tullaan tekemään syksyllä. Vielä ei ole varmuutta mille vuodelle toiminnan lakkaaminen esitetään.

Mitä vaikutuksia Kirkonkylän koulun lopetuspäätöksellä on koulun henkilökunnan työllisyyteen ja ammatilliseen tulevaisuuteen? Onko päätöksentekoprosessissa otettu huomioon Kirkonkylän koulun henkilökunnan näkemykset ja asiantuntemus?

Vakituiselle henkilökunnalle kaupunki osoittaa paikat, joista voi toiveensa esittää. Oppilasmäärä on laskussa muillakin alueilla ja sama toimintaperiaate on koko kaupungissa. Virat ovat kaupunkitasoisia.

Miten päätös Kirkonkylän koulun lakkauttamisesta vaikuttaa alueen nuorten koulutusmahdollisuuksiin ja tulevaisuuden näkyymiin? Onko päätöksentekoprosessissa huomioitu koulun rooli paikallisen identiteetin ja perinteiden ylläpitäjänä?

Vaikutusten ennakoarvioinnissa otetaan tämä huomioon päätöstä valmisteltaessa.

Miten päätös Kirkonkylän koulun lakkauttamisesta vaikuttaa alueen kiinteistöjen ja asuntojen arvoon? Onko päätös tehty riittävällä tiedolla ja analyysillä koulun vaikutuksista alueen talouteen ja elinvoimaisuuteen? Miten päätös lakkauttaa koulu heijastaa paikallisten demokraattisten prosessien avoimuutta ja läpinäkyvyyttä?

Päätöstä ei vielä ole tehty ajankohdasta.

Miten päätös Kirkonkylän koulun lakkauttamisesta edistää alueen koulutuksen laadun ja tasa-arvon kehittämistä pitkällä aikavälillä?

Päätös esitys tehdään suhteessa oppilasmääriin ja tilojen tarpeeseen siten, että laadulliset ja tasa-arvon mukaiset tekijät otetaan huomioon.

Miten Kirkonkylän koulun oppilaiden ja vanhempien mielipiteet on otettu huomioon?

Pyydetään päätöksen tueksi lausuntoja.

Onko Kirkonkylän koulun lopetus päätöstä tehdessä huomioitu koulun merkitys paikallisyhteisölle ja sen rooli Kirkonkylän alueen sosiaalisessa elämässä?

Koulun tarve on suoraan suhteessa oppilasmääriin ja tilatarpeisiin, jonka perusteella päätöksiä tehdään.

Onko Kirkonkylän lopetus päätöksentekoprosessissa huomioitu alueen pitkän aikavälin kehitysnäkymät ja tarpeet?

Päätös esityksessä otetaan huomioon oppilasennusteet ja alueen oppilasmäärän trendi. ennuste pyrkii ottamaan huomioon kaupunkisuunnittelun näkökulman ja päätösesityksen taustalla on myös yhteistyö kaavoituksen kanssa.

Onko Kirkonkylän koulun lopetus päätös tehty poliittisin perustein vai perustuen objektiivisiin arviointeihin ja tutkimuksiin?

Päätösesitys perustuu oppilasmääriin ja ennusteisiin. Päätös on lautakunnan päätösvallassa.

Miksi päätös Kirkonkylän koulun lakkauttamisesta tehtiin ilman riittävää keskustelua ja osallistumista paikallisyhteisön kanssa?

Päätöstä ei ole vielä tehty.

Miten päätös lakkauttaa Kirkonkylän koulu sopii Lahden koulutusstrategiaan ja -tavoitteisiin?

Tavoitteena on tarjota kaikille oppilaille yhdenvertaiset terveelliset ja turvalliset oppimisympäristöt. Rakokiven koulu on uusissa tiloissa, joissa ei ole täysimääräisesti hyödynnetty kapasiteettia. Lisäksi hieman suuremmassa yksikössä on tarjolla tukipalveluja paremmin kuin pienessä yksikössä.

Miksi Kirkonkylän ja Nastolaan halutaan rankaista poistamalla täältä kaikki palvelut, eikä Nastola tuo Lahdelle tarpeeksi rahaa Lahden kassaan isojen yrityksen ja kuntaverojen myötä?

Yhden koulun poistuminen johtuu oppilasmäärän kehityksestä. Mikäli opetukset määrärahat kuluvat vajaisiin rakennuksiin vuokrina ja ylläpitokuluina on se saatava kasaan opetusta karsimalla. Tämä ei ole lasten kannalta oikean suuntaista kehitystä. Haluamme panostaa opetukseen emme seiniin.

Paljon Kirkonkylän koulun alasajo tuo säästöä Lahden kaupungille? Kun rakennus jää ja osa lapsista jää Kirkonkylään ja koulukyydit tuottavat lisäkuluja?

Perusopetuksen osalta pelkät vuokratulot ja siivouskulut ovat vuodessa 360 000 €, tyhjän koulun ylläpitokulut ovat 118 000 €. Kirkonkylän koulurakennus on perusparannusikäinen 2025-2030, joka tarkoittaa miljoonien investointia. Ennusteiden mukaisesti oppilaita ei tule riittämään kaikkiin Nastolan kouluihin, vaan oppilaat mahtuvat ilman Kirkonkylää hyvin sekä Rakokiven että kartanon kouluihin, jolloin ei ole mielekästä investoida rakennukseen, johon ei ole käyttäjiä.

Muita kommentteja tilaisuudessa

Linja-autolla olisi päästävää suoraan Triolle, johon kunnan palveluja on keskitetty. Torilta on liian pitkä matka kävellä.

Olisiko Rakokiven suuntaan tulossa kunnallista vanhainkotiä,

Muistion kokosivat vuorovaikutussuunnittelijat Juuso Heinämäki ja Ilona Reiniharju